

Megjelenik minden vasárnap és szünetnapon.

Szerkesztőség és kiadói hivatal:

Székely Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhely, azaz egy a lap kiadásához szükséges illusztrációk, hirdetések, nyilatkozatok stb. 1. számú szobában.

Előfizetői cikkek sorozatát 10 kérti közlőnek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 forint — kr.
Fél évre . . . 3 forint — kr.
Negyed évre . . . 1 forint 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 forint — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhosszas garmond-sorozat vagy annak átiratolása 1 krajczár, minden sorozat külön ára 1 krajczár.
Ezenkívül minden bejelentésnek 30 krajczár költség jár.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapja a következő árakkal előfizetést nyújt:

Egy évre . . . 6 forint — kr.
Fél évre . . . 3 forint — kr.
Negyed évre . . . 1 forint 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 forint — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadottnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megfizetni, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadói hivatala.

Székely házipari cikkek állandó kiállítására.

A székelyföldi iparmuzeumban székely házipari cikkekkel létesítendő állandó kiállítás érdekében a felügyelő bizottság felhívást bocsátott ki, melyet melegen ajánlunk az érdekeltek és a házipari barátaink figyelmébe.

A felhívás így hangzik:
A székelyföldi iparmuzeum újonnan épült díszes osztonokán az évi október hó első napjaiban, Maros-Vásárhely városában lendő megnyitása alkalmával a székely házipari termékeit is bemutatni óhajtván, veli közgazdasági t. Ursásodot, mint a székely közgazdasági érdekek ismert előhármozását, tisztelettel fölkerülni, hogy azon házipari kiállítás szervezése körül az alíróított iparmuzeumi felügyelő bizottságot nagybecsű közreműködésével támogatni sziveskedjék.

A felügyelő bizottság terve az, hogy az

iparmuzeum egy külön osztályában a székely házipari cikkek állandóan kiállítsanak, mihez képest a négy székely vármegyéből mindháza házipari kézműmennyek gyűjteményeit, a melyek a székely házipari fejlettségét, valamint az egyes vidékek lakóinak életviszonyait vannak hivatva fölmutatni, megszerzeni óhajtja, oly csebből, hogy egyfelől a nagy közönséget megismertesse a székely házipari mai állapottal s ez által a közfigyelmet arra fordítsa, másfelől a hivatott szakkorokot tájékoztassa a fejlesztés körül kívánatos tendenciákra nézve.

A gyűjtemények összeállításával, illetve a tárgyak megszerzésével az iparmuzeum felügyelő bizottsága a nagyműködésű kereskedelemigyi min. az által a székely házipari cikkek forgalmának üzleti szervezésével megbízott vállalkozókat és pedig Csik-, Háromszék- és Udvarhelymegye területére Csorba Samu brassói, Marostordanyegye területére pedig Halmágyi Viktor marosvásárhelyi kereskedő kérte föl, akiket midőn t. Ursásod becses figyelmébe ajánlani szeretnénk van, egy szerszám tisztelettel kérjük, hogy a nevezett vállalkozókat, az Ursásod által ismert jelesebb székely házi iparosok név- és lakjegyzékének, valamint az ide vonatkozó tájékoztató adatok közlésével, utáni igazítani és támogatni sziveskedjék.

— Az este pedig, ha azon a vidéken a tervezett állandó kiállításba beváló házipari kézműmennyek kézen is találhatók, sziveskedjék azokra a nevezett vállalkozókat helyettesíteni. Ha ily tárgyak esetleg ajándékozások útján lennének megszerzethetők, azokat a székelyföldi iparmuzeum felügyelő bizottságához Maros-Vásárhelyre kérjük elküldeni, mely bizottság a szállítási költségeket készséggel fogja megtéríteni.

Különösen föl hívjuk t. Ursásod becses figyelmét a magyar stílyben készült székely

hímzésekre, varrottásokra, fargványokra és fazekas munkákra, legyenek azok régibb vagy újabb eredetűek; továbbá az esetleg előforduló eredeti találmányokra, kompozitálható tárgyak elmes és praktikus útmutatóira, valamint mindháza kézműmennyek, amelyek szép kivitelűeknél fogva az egyes népiipari fejlesztésnél mintaként is szolgálhatnak. Az ily tárgyakat — nehogy elkallódjanak — sziveskedjék az iparmuzeum számára biztosítani és erről a felügyelő bizottságot értesíteni.

Mint ahogy a cél az, hogy a székelyföld minden egyes háziparral logikázó vidéke s a házipari munkák egyes válfajai lehetőleg a székelyföldi iparmuzeum megnyitására bemutatva legyenek, fölkerülni t. Ursásodot, hogy azon vidék háziparára vonatkozó becsőteljesítést ez évi augusztus hó 1-ig, az ottani megismeréshez szükséges tárgyakat pedig legkésőbb szeptember hó 10-ig elküldeni sziveskedjék.

A székelyföldön ezen jelentékeny fontossággal bíró alkotás létesítéséhez szives közreműködését újlag kérve, maradtunk

Maros-Vásárhelyt, 1892. június 20-án
hazafias tisztelettel

A székelyföldi iparmuzeum felügyelő bizottsága:

Kovács Ferenc, elnök.
László Gyula, titkár.

Az 1893. évi költségvetési előirányzat összeállításán az összes minisztertanácsban dolgoznak. A jövő évi költségvetés, a „Bod. Korr.” értesítése szerint, még forintra és krajczárookra fog szólni mivel a valutaárfolyamok ártalmatlan a kormányt megelégedve az osztrák érték is érvényben marad.

hírhedt durvasága zsanárdkapitányról, ki rögtön ránt az érsékre, hogy azt a gúgusimint embert tartozik jutalmul szolgálataiban megtartani, mert ő megígérte ezt neki. Az érsék ezt üzenő vissza: — Én tisztimnek s családimmak azokat fogadom meg, ki kik nemet tesznek, de ha a kapitány ur annyira szerelmes abba az emberbe, tartas meg magának.

A vad kapitány azonban nem tágított, hanem megparancsolta a körülötte, hogy csak teljesítse tovább is kötelességét mint került.

Bartakovics nem ellenkezett, hanem mikor fizetésre került a dolog, a került az érsék parancsa ezben nem kapott semmit sem az uradalomtól, s ezert még az a hatalmas Schwarz bassza se tudott parancsolni az érsékeknek.

Bartakovics udvariasságból nehányzser asztalához mellátta ezt a zsanárdkapitányt, ki azonban szörnyen gyalakta az érsék konyáját, hogy beutasson, magyarszon fizet és még hargya is került az asztalra, a mit ő vitt.

Fülbe ment ez az érsékek, s midőn a király születésnapját tartották, minden városban tisztelet meghívott magához ebből, csak a fnyász Schwarzot nem, ki e szándékos mellőzöttség miatt hiába dühögött, mert nem tettehet ellene semmit.

A „Székelyföld” tárczája.

Pápi adomák.

Az agri főmegye legelőkelőbb parochiái közé tartozik a gyongyosi és miskolci, hol rendszeres digitarínusok a lelkeknek. Házjában mindkét plebánusnak hagyományozott valamely jó lélek egy-egy szőlő azon csebből, hogy misorbot termeljen és a templom szükségéit fedezze. Egyzser aztán a finanszok add alá veték a szőlőket is, Kapja magát a két apát s bemegy az érsékek tanácsára s szokatlan ügyben. Azonban Bartakovics így szól hozzájuk:

— Tanácsot nem adhatok, csak botránkozhatom benne önökkel, hogy magát az Ur isten is add alá merik vetni az istentelen publikánusok, és még azt is kimondom, hogy ha én a plebánus urak helyén vagyok, nem fizetném a templom tulajdonára kivettelt sarozót; hadi hássam, merik-e magát a jó isten is ekek válni.

No hiszen nem is kellett több a két derék plebánusnak emélt, kik háza megen, fnyász mutattak a finanszoknál pénz helyett, mire ezek Bócsa futottak, honnan azonban azt nyerték válaszul, hogy nem kell ekek válni.

És így még ma nem fizetnek, ha azóta az

átkozott aequivalens adót ki nem találta s rá nem számíttat volna az egyházi vagyonra a finansz-bőlössesség.

Egyzser felelebbeszi per alatt álló adót akart rája bolygítani a finansz és elemezt szine elő, hogy jóljön ki az exzellenzenciája valamit zalogol bír-betokból. Mire ő levette a nyakából aranyláncos mellkérészt és mondá:

— Tessék! Ezt ő felsége adta. Ha az ur az ő nevében zaklat, hát vegye ez zalogol magára.

Volt Bartakovicsnak egy kedves erdősomester, ki apátolt örököltek szép egyveretől nem birt meg-váltni arra a zsanarki rendeltre, hogy minden fegyvert, még a templomi zsanarakat is, be kellett adni a nemetnek. Kerüje aztán följelentette a fegyverek eladgásáért, ki ebben segített neki elásti azokat a földbe. A teladára elfogták a zsanergy derék magyart s nehány évi fogságra ítélték. Mikor ez esetet Bartakovicsnak bejelentették, ő így szólott:

— Sajnádom a becsületest embert, de mivel nekem nem vétett, hát helyt nem kell betölteni, de a Judást, a csezt, azonnal el kell csejni, jó lesz majd zsanárnak.

A került erre azonnal jelentést tett Schwarz

Iparkamarai közgyűlés.

Maros-Vásárhely, 1892. június 28.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara június hó 27-én ez évi 6-ik teljes ülését tartotta meg.

Tauszik B. Hugó elnök az ülést megnyitván, szomorúan emlékezett meg báró Bánffy Zoltán, Maros-Torda vármegye volt főispánjának elhunytáról, a ki a kamara megalakítása körül is, mint kormánybiztos, kiváló érdemeket szerzett. A kamara ez üléstől az elhunyt özvegyéhez részvét-iratot intézett.

Az elnöki közlések során bejelentettek a következő ügyek:

A kamarai illetékek május hó végével oly kedvezően folytak be, hogy a kamarának jelenleg 7—800 frt fölöslege is van. A kamara ezuttal köszönetet szavazott Harmath Sándor pénztárnoknak, a ki a kamara kedvezőtlen pénzügyi viszonyai között hónapokon át a sajátjából fedezte az elnökség kiutalásait.

A kereskedelemügyi miniszter az elnökség kérésére értesítette a kamarát, hogy a Székelyföld háziipari és iparszakoktatási érdekeit érintő ügyek ezentúl is Szerényi József iparfelügyelőhöz lesznek beosztva, a mit a kamara örömmel vett tudomásul.

Ugyanezen miniszter ur értesítette a kamarát, hogy a hivatalos nyomtatványok és évi jelentések a gazdasági ügyekkel foglalkozó szakminiszteriumok részéről a kamarának díjtalanul meg fognak küldetni.

A kamara titkára Réthy Dezső, oly czélból, hogy kamarának kerületének ipari, kereskedelmi és általános gazdasági viszonyaival közvetlen szemlélet útján is tüzetesen megismerkedhessék, megkezdette rövidebb időszakokra beosztott körutazásait s a legutóbbi teljes ülés óta főkerezte Udvarhely- és Csikmegyének egyes nevezetesebb piaczeit és vidékeit. Réthy Dezső titkár ez útjában szerzett tanulmányairól és tapasztalatairól egy terjedelmes jelentésben számolt be a teljes ülésnek, jelezvén ebben, hogy az érdekelt körök ez útjában mindenütt meglegedéssel fogadták ama törekvést, hogy a kamara velük közvetlenül is érintkezésbe lépni s panaszaitak ily módon is meghallgatni kívánja.

A tárgysorozat rendjén felolvastatott a kereskedelemügyi miniszter leirata, melyben arról értesíti a kamarát, hogy meglegedéssel vette a kamarának 1891. évi jelentését s az abban foglaltakat tanulmányoztatván, a kamara ohajait lehetőleg

Kovács János egykori csabai plebános, a gyulai kerület esperese, a legszélső parochián, Sarkadon várta a bérálni jövő Bémer László váradi püspököt, a ki reggeli öt órára ígérkezett megjelenni.

Kovács jókor fölkelvén, elkezdett borotválkozni s mikor már felöltözött arczának egyik részét leosztortelenítette, egyszer csak félórával a kitűzött idő előtt betoppan a püspök, a kit Kovács ily állapotban volt kénytelen fogadni; elébe is ment a gangra a püspök nagy mulatságára.

*

Volt egykor egy jeles nagyprépostja a váradi káptalannak, név szerint Tágen János, ki táblabírája is volt Biharmegyének. Egyszer a közgyűlésen azon indítvánnyal állottak elő, — s el is fogadták — hogy megyei közközházat alapítsanak a tekintetes karok és rendek, még pedig közadakozásból. Megindult a gyűjtés azonnal... A kalvinista többség farizeusi tiszteletből ezt kiáltá:

— Ecclesia praecedat! (Persze ilyenkor szívesen adnak elsőséget az egyháznak.)

Tágen erre azt felelte, hogy csak tessék körözni az ivet és ő duplán fogja aláírni a jegyzett összeget.

Et factum est ita! De végül kitűnt, hogy ex odio religionis sok szájhős olyan összeget írt alá, melyet sohasem fizetett ki. Ezt tudtáraadták a nemes szívű Tágennek; ő azonban e kalvinista furfang daczára is megtörtötte szavát s ma is áldhatja emlékét a sok beteg, a kik ellátását s ápolást nyernek a biharmegyei kórházbán.

figyelmére méltatni, javaslatait pedig tárgyalás alá venni kegyes leend. S tényleg — mint egy újabb leirata tanúsítja — a miniszter ur már is érdemileg foglalkozik a kamara jelentésében tett javaslatokkal, a mennyiben ugyanis arról értesíti a kamarát, hogy a székelyföldi agyag-, illetőleg fazekasipar fejlesztése érdekében Korond községben f. évi május hó 15-től november hó 15-ig terjedő fazekas-háziipari tanfolyamot létesített, másrészt pedig a kamara területén, esetleg Székely-Udvarhelyen, egy agyagipari szakiskola létesítésének a kérdésével foglalkozik. Ezzel kapcsolatban az elnök tudatta, hogy a kamara első évi jelentése a legszélesebb körben magára vonta a figyelmet s elismerésüknek számosan írásban is kifejezést adtak. Hasonlóan elismeréssel nyilatkozott a sajtó is e jelentésről s úgy a napilapok mint a szaklapok egy része bő ismertetéseket közölt róla, sőt itt-ott terjedelmes kivonatokban ismertetve a kamarának a jelentésben foglalt ohajait és javaslatait.

A teljes ülés szakvéleményt mondott Székely-Udvarhely város új piaci helypénz-díjszabása, a székelykeresztúri mészárosoknak a husár kiszámítására vonatkozó föllebbezése, Nagy-Ajta község vásári álláspénz-díjszabása, Kézdi-Vásárhely város husvágatási szabályrendelete, Előpatak, Csik-Szépvíz, továbbá Gyergyó-Békás, Domuk és Zsedánpatak csoportosult községeknek a husvágás korlátozására vonatkozó kérelmük tárgyában.

A kereskedelemügyi miniszter tudatta a kamarával, hogy a m. kir. honvédség részére szükséges könnyű cipőkből 80.000 pár cipő a hazai kisiparosok részére van főtartva és hogy e szállításban ipartestületi kötelekbe tartozó kisiparosok vehetnek csak részt. Az elnökség ez ügyet széles körben köztudomásra hozta ugyan; tekintettel azonban arra, hogy a Székelyföld iparilag legjelentékenyebb városaiban ipartestületek még nincsenek, a kamara csak esetleges kivételes kedvezmény útján eszközölhetné ki, hogy e szállításban székely iparosok is részt vehessenek, mi iránt az elnökség a nevezett miniszter urhoz kérést intézett. A kamara egyébként elhatározta, miszerint lehetőleg azon lesz, hogy iparosainkat a testülés és szövetkezés eszméjével megbarátkoztassa.

A kamara az elnök indítványára kimondta, hogy július és augusztus hónapokban közgyűléseket csak is rendkívüli esetben fog tartani.

Végül Gáspár Gyula levelező tag indítványára elhatározta, hogy a székelyföldi iparmuzeummal kapcsolatosan tervezett, állandó székely háziipari kiállítás létesítése érdekében az e célra kiküldött bizottsággal egyetemben közre fog működni.

Különfélék.

— **Eljegyzés.** Soliom Miklós kézdívasárhelyi kir. ügyész jegyet váltott Gál Zsigmond dálnoki nagybirtokos bájos leányával, Gizella kisasszonnyal. Aldást és szerencsét kívánunk e szép frigyehez.

— **Mit csinál a királyné?** A királynének, mint Karlsbadból írják, ez most az életmódja: Öt órákor reggel fölkel s megkezdi a vizitást. Hatkor erdei sétára indul, többnyire egyedül. Séta után reggelizik s azután hosszabb pihenés következik. Délután a fürdő után rendszeren ismét sétára indul a fürdőházból s ilyenkor többnyire görög nyelvmestere kíséri. Négy órákor van az ebéd s másfél órával később ismét sétára indul a királyné, néha egyedül, máskor kísérettel. Este nyolckor vacsorázik s nemsokára azután lefekszik. Egy pörög le egyik nap a másik után, gépies egyformasággal. Csak az erdei séták hoznak beléje némi változatosságot; ilyen alkalommal már többekkel megtörtént, hogy a királyné megszólította őket.

— **Felhívás.** A nagyenyedi ev. ref. főtanoda zenetanára tek. Borsay Sámuel ur tűzoltó-zenekarunk szervezése és továbbképzése céljából városunkba érkezett. A tanár ur szíves volt felajánlani, hogy f. évi július hó folyamán ingyen fogja mindazon egyéneket tanítani, kik a zenekarnak jövőben tagjai ohajtanak lenni. Ennélfogva felhívjuk polgártársainkat, kik e városban állandó lakással bírnak, 18-tól 32 éves koruk, hogy e kedvező alkalmat ragadják meg és tanulás végett

Turóczi László szolgálatvezető tiszt urnál minél előbb jelentkezzenek. Kézdi-Vásárhelyt, 1892. július 2-án. A parancsnokság nevében: Kovács Dániel főparancsnok.

— **A Brassó-háromszéki helyi érdekű vasutak részvénytársasága** szerdán délelőtt tartotta első rendes közgyűlését. A mi a finanszírozást illeti, — az igazgatóság jelentése szerint — a törzsrészvényekért járó összes hozzájárulások befolytak, kivéve 500 frtot, a mely összeg azonban a telekkönyvi rendezések után szintén be fog folyni. A társaság vonalainak átlagos évi hossza csak 24.2 km. volt és kilométerenkint 715 frt évi bevételt szolgáltatott, a mi erős személyforgalomról tanuskodik. Az 1891. évben elért üzleti fölösleg 22.346 frt 1 kr volt, vagyis az üzleti bruttóbevélet 45%-a. Az üzleti fölösleget a finanszírozásra vonatkozó szerződés értelmében a finanszírozó bankcégekre utalták át. A közgyűlés, a jelentés tudomásul vétele után, a fölmentvényt minden irányban megadta s a felügyelő bizottság tagjait újból megválasztotta.

— **Színészet.** Szerdán jun. 29 én Oláhné Henriette jutalmául Jókai „Az arany ember” című 5 felvonásos színműve adatott elő majdnem üres ház előtt. Ez előadás szereplőiről a következőket jegyezhetjük meg: Oláhné Brasovitsné rövid szerepében ismét bebizonyította, hogy a városunkban időző színtársulat valódi gyöngye. Könyves Jenő rokonszenves Timár Mihály, E. Kovács Ilka pedig Noémi szerepében elbájoló volt. Pártos Etelka Athalia nehé szerepét nemes ámbícióval, minden részletében hiven kidomborítva tárta elénk. Az előadás sikeréhez nagyban hozzájárultak Mihályfi Juliska (Timea), Deréki A. (Brasovits), Liptay (Trikalisz).

— **Jutalomjáték.** Jövő esztőtörtékon lesz Németh Ignác, a Deréki-társulat karmesterének jutalomjátéka. Azt hisszük, fölösleges bővebben ajánlanunk a közönség pártfogásába a jutalmazandó jeles fiatal karmestert, kinek a társulat által produkált precíz operett-előadásokat első sorban köszönhetjük. Közönségünknek, mely az érdemeket méltányolni szokta, most lesz alkalma a kitűnő karmester iránti elismerésének kifejezésére. Hiszszük, hogy ez nem is marad el s a színikör ez estén zsufolásig telve lesz hallgatósággal. Felhívjuk ez előadásra a figyelmet.

— **Tűz volt Kézdi-Polyánban** mult vasárnap este fél 7 órakor. Kovács Albertnek egy sertéspajtája gyuladt meg, melyet azonban az önk. tűzoltók gyorsan elfojtottak.

— **Medvék** garázdálkodnak a polyáni erdőn. Zonda Tamásnak a napokban egy szép borját ragadták el.

— **A kolera és difteritisz legújabb orvossága.** Két francia tudós, Richet és Heicourt, állítólag arra az eredményre jutott, hogy a kolera, difteritisz és tüdővész ártalmatlanná lehet tenni a tyukok által. Mint Párisból írják, a két tudós azt tapasztalta, hogy a tyukokat is pusztítja a már említett három járvány. Beható tanulmányokat végeztek a kolera, difteritiszben és tüdővészben elhullott tyukokon s azt tapasztalták, hogy azok a baktériumok, melyek a tyukok betegségét okozzák, egészen másfajta baktériumok, mint azok, a melyek az embereket pusztítják, s leginkább az által tűnnek ki, hogy nagy előszeretettel fogyasztják el azokat a mikrobákat, a melyek az emberekben a tüdőbajokat okozzák. A két tudós tüdővészben tyúk vérével oltott meg kutyákat, patkányokat és házinyulakat s azután emberi tüdővész-mérget adott nekik. Az állatok közül egyetlen egy sem pusztult el. Azután huszonegy másik kutyának emberi tüdővész-mérget adtak s mind a huszonegy kutya elveszett tőle. A két tudós találmányát most már embereknek akarja kipróbálni.

— **Az 1848 49-iki erekléknek** a fővárosi vigadóban látható muzeuma megszerezte Gábor Aronnak összes megmaradt erekléit, Turóczi Mózeshez írt rendkívül érdekes leveleit, továbbá a könyvet, a melyből Gábor Aron az ágyuöntést tanulmányozta; e könyvnek igen sok lapján olvashatók Gábor Aronnak írónál írt jegyzetei. A kézdívasárhelyi ágyuöntő és felszerelő gyár műhely képe most készül a leghivebb leírások és rajzok nyomán. E festményen láthatók Gábor Aron és Turóczi Mózes munkálkodása az ágyu gyártáshely nagyszámú munkásai közt. A kép igen nagy és szép. Az 1848—49-iki honvéd emléklapból eddig már igen sok példányt rendeltek meg nemcsak a még élő honvédek, hanem olyan családok is, a kiknek valamelyik rokon tagja részt vett a dicsőséges szabadságharcban. Az illető 1848—49-iki honvéd neve és rangja az emléklapon a Hungária által megkoszorozott keretben aranybetűkkel lesz beírva. A névtől jobbra a szabadságharc nagyjai Dam-

janich, Perczel, Batthyány, Petőfi, Klapka stb., továbbá a különféle honvéd csapatok és öltözetek gyönyörű színnyomatban láthatók. Ez emléklap díszpéldánya 2 frt, olcsóbb példánya 1 frt. A kép jövedelme a fővárosi vigadóban látható 1848—49-iki magán ereklgyűjtemény gyarapítására lesz fordítva.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kézdívasárhelyi közs. elemi fiú- és leányiskola dícséretes magaviseletű és kitűnő tanulóinak megjutalmazása végett a következő szíves adományok folytak be: Kézdívasárhelyi takarékpénztár, Kisegítő takarékpénztár, Kézdí-Vásárhely város 10-10 frt. Mált. Ponori Sándor törv. sz. elnök ur 5 frt. Tek. Kökösí Károly ügyvéd ur 4 frt. Tek. K. Csizsár József ur 3 frt. Tek. Jótékony nő-egylet a Zoltáni Géza alapítványból 4 frt. Tek. Nagy Ferenc szeszgyáros ur és neje 2 frt 50 kr. Tek. Pap Adolf ur 2 frt. Tek. ifj. Kupán József ur 1 frt. Tek. Jánosó Mózes szeszgy. ur 2 frt. Tek. Vajna Gáspár törv. sz. bíró ur, tek. Török Bálint ur, tek. Kovács Dániel pénztáros ur, tek. ifj. Kovács János gabn. ker. ur, tek. Kovács Ferencz ur, tek. Kölönte László ur, tek. Ambrás Albert ur 1—1 frt. Tek. Benkő Sándor ur 2 frt. Tek. Piblinger Gyula ur 50 kr. Tek. Nagy Lajos ur Lajos fia alapítv. kiegészített kamata 5 ft. Midőn ezen adományok átvételét nyilvánosan nyugtatványozzuk, egyidejűleg az iskolaszéknek f. évi jnn. 26-án tartott ülése határozatából meleg köszönetet nyilvánítottunk a szíves adakozóknak a tanügy érdekében hozott emez áldozatkészsgükért. Kézdí-Vásárhelyen, 1892. jnn. 28-án. Kovács István, isk. sz. elnök. M. Székely János, isk. sz. jegyző.

— **Lovagias sztrájkolók.** Spanyolországban most tudvalevőleg országsszerte szüntelt a táviró-forgalom, mert a távirótisztek sztrájkoltak. Egyetlen egy vonalon volt szolgálat megszakítás nélkül s ez az a vonal, a mely Madridot az aranjuezi királyi nyári kastélyljal összeköti. A lovagias sztrájkolók kimondották, hogy a királyné személyét kiveszik a sztrájkból, úgy hogy a sztrájk ideje alatt Krisztina regens-királyné volt az egyetlen ember Spanyolországban, a kinek táviratozni lehetett.

— **A Rákóczy-emlékek restaurálása.** A rodostói emlékek kijavításához már hozzá fogtak. A Rákóczy-templomot Beszédes Kálmán konstantinápolyi festő fogja teljesen díjtalanul renoválni, [kit Ramdazza prépost egy nagypecséttű „Bulla Domini“-vel kinevezett a szent „hajó“ reperálása „direktorává.“ Az adományok oly szépen gyűltek, hogy kijavítják a többi emléket is. Így a „Panapa“ görög templomban levő Bercesényi, Esterházy és Sibirik sírokat, a fejedelem tengerpartra néző házának első emeleti dísztermét, melyben jelenleg egy cserkesz-család lakik. Kijavítják a fehér márvány csorgókutat, a „chadjar stezmé“-t, a melyre a prépost által őrzött Kőszeghy Gergely féle feliratos táblát belyezik el, végre a földutozai Bercesényi palotát, a mely jelenleg Hadzsi tulajdona. Megemlítjük itt egyuttal, hogy Thaly Kálmán a rodostói emlékekre vonatkozó tanulmányait összegyűjtve, diszkiadásban teszi közzé, képmellékletekkel, melyben Rákóczy hamvainak feltalálása is le lesz írva.

— **Szabadságharczi ereklgyemuzeum Aradon.** Az aradi Kölcsey-egyesület fölvetta hazafias céljai közé egy országos jellegű szabadságharczi ereklgyemuzeum létesítését s e célja elérésére külön bizottságot alakított. Az ereklgyemuzeum helyéül a tervezők Aradot választották, mely várost a sors a szabadságharcz annyi hőse vértanuhalálának szintervévé tette. A bizottság saját tagjai s az ezek összeköttetéseivel megnyerhető hazafiak és honleányok kisebb körében már is megkezdte az ereklgyék gyűjtését; de hogy a muzeum méltóvá lehessen az ügyhöz, melynek emléket emelni kíván, a bizottság a haza minden fiát és leányát nyilvánosan fölkeri, hogy a szabadságharczi ereklgyék megmentésének s nemzeti közkinccsége tételeinek ügyét fölkarolni s a muzeum részére való ereklgygyűjtésben résztvenni szíveskedjék. A föl-hívas így végződik: „Gyűjtsünk egybe minden emléktárgyat; zászlókat, lófogó-maradványokat, fegyvereket, ruhaneműt, a katonai felszerelés egyes tárgyait, arczképeket, csataképeket, kéziratokat, nyomtatványokat, szóval minden még teljesen szét nem omlott csekély darabját annak a harczi és politikai világának, melyet 1848—49-ben ért meg nemzetünk. Az ereklgyék Aradra az alább írt bizottsághoz küldhetők be, mely azokat levéllileg és hírlapilag is nyugtázza, hivatalos katalógusába fölveszi s az adományozó neve alatt örök időkre az ereklgyemuzeumi helyezi el.“ A Kölcsey-egyesület felhívását Kisteleki Lévy Henrik védnök, Varjassy Árpád biz. elnök, Dömötör László biz. jegyző és Lendvay Sándor biz. pénztárnok írta alá.

— **Biztosító lap.** Ujabbán egy angol utazási szokást honosítottak meg Németországban. Ha ugyanis valaki Angliában egy vonatra száll, elbámul azon a sok újságon, a mit az angolok magukkal visznek. Mindenekelőtt azonban feltűnik egy lap, mely zöld borítékban van és a melyet

egyetlen egy utas sem hagy el, mivel t. i. ez a vasuti szerencsétlenségek ellen biztosítja az utast. Egy lap egyetlen számának birtoka által a vasuti baleset ellen biztosítva lenni, természetesen gyakorlati és kényelmes dolog. Angliában így már több, mint negyvenszer fizettek biztosítási összegeket, úgy hogy a közönség ebbe az intézménybe teljes bizalmat helyez. Ezt az angol szokást most egy frankfurti kiadó intézet átültette Németországba, a meunyen „Nimm mich mit“ czímen mulattató heti lapot adott ki, mely az előfizetők vagy a számonkénti vásárlók részére, ha az illető vasuti szerencsétlenség folytán meghal, 1000 márkát, sérülés esetén pedig 200 márkát biztosít.

— **„Elfogadom.“** A nem rég elhunyt Teleki Sándor ezredesről, kinek a nevéhez annyi sikerült bon-mot fűződik, írják a M. Hírlapnak a következő józú történetet: Mikor Teleki Garibáldival Nápoly felé nyomult előre, pár napra megállapodott Reggióban s egy odaváló kereskedő házába szállt. A familia nagy szíveséggel fogadta Telekit. Elhalmozták nyájassággal, a legdiszesebb szobájukat adták oda neki s szinte azon iparkodtak, hogy a szeméből olvassák ki minden kívánságát a szeretetre méltó, mindig jókedvű magyarnak. Volt a szobában egy igen sikerült olajfestésű arczkép, mely a házigazda valamelyik dédapját ábrázolta, a ki szintén kereskedő volt s a kereskedelem szimbolumaként váltó-blankettát tartott a kezében. Mikor három-négy napi tartózkodás után Teleki megint utra készült, hogy Reggióból Nápolyra menjen, a kereskedő, a ki nagyon megszerette, azt mondta neki: — De ugy-e, hogy nekünk valami maradandó emléket, a mit családunk megőrizhessen? — Hogyne hagynék! felelt rá a gróf. És elérkezett a bucsúzás órája. Teleki utra készen szívélyesen szorított kezét a család mindenik tagjával. — Hát az emlék, a mit ígért? kérdezte a kereskedő. Nem hagyja itt? — Már itt is hagytam! szolt Teleki, a dédapai arczképre mutatva. A kereskedő meglepetve nézett oda. Az üres váltó-blankettára, melyet a festett alak tartott kezében, erős vonásokkal rá volt írva: „Elfogadom. Teleki Sándor gróf.“

Uj ásványvíz.

Ama sok természeti kincs között, mikkel megynék oly dusan meg van áldva, bizonyára igen tekintélyes helyet foglal el a polyáni savanyvíz, melyet nem régeben bérelt ki Szabó Albert k. vásárhelyi könyvnyomda-tulajdonos oly czélből, hogy azt czélszerű berendezés és töltési rendszer mellett a közforgalomra alkalmassabbá tegye. A aványvizet már a vegyelemzés is nagyon ajánlja, de a jelenlegi kezelés mellett nemcsak mint kitűnő gyógyvíz, de mint élvezeti czikk is rendkívül ajánlható. Szénsavtartalma oly mennyiségű, hogy a dugasz kihúzásakor a víz, mint a pezsgő, az üvegből kiugrik. Már ez is megkülönbözteti a polyáni „Venus“ vizet a többi savanyvizektől, s ezen kívül a szénsavas magnesium, vas és jód részek sokféle betegség ellen kitűnő gyógyszerre teszik. Különösen beteges, vérszegény gyermekeknek nem lehet eléggé ajánlani. A polyáni „Venus-forrás“ kitűnő voltát legjobban azok az egészséges, piros arczok bizonyítják, melyek a polyániakat minden más községbeli lakosoktól megkülönböztetik.

Félreértés kikerülése végett szükségesnek tartjuk kijelenteni, hogy a „Venus-forrás“ vize nem azonos azzal, melyet városunk közönsége „polyáni borvíz“ néven ismer, s melyet a polyániak ösidők óta cserépkancsóban szállítanak városunkba. Az uj ásványvíz forrását maga a tulajdonos ásatta s látta el mindama kellékekkel és felszereléssel, s gondoskodott annak szakszerű kezeléséről, melyeknek segítségével egy kitűnő ásványvíz értékesíthetővé, az emberiség közhasználatára alkalmassá válik. Éppen ezért a „Venus-forrás“ minőség tekintetében össze sem hasonlítható az említett „polyáni borvíz“-zel. S meg vagyunk győződve, hogy a „Venus-forrás“ — melynek töltését és dugaszolását a tulajdonos modern és igen czélszerű gépekkel végezteti — méltó feltűnést fog kelteni széles körben nemcsak bámulatos gyógyító hatása által, de mint kellemes üdítő ital is. Azonban a tulajdonosnak lapunkhoz való viszonyánál fogva nem bocsátkozunk az uj ásványvíz tüzetesebb méltatásába; e helyett egyszerűen ide iktatjuk szó szerint a vegyelemzés eredményét a szakértői véleménynyel együtt, mint a melyek ékebben beszélnek minden dícséretnél az uj forrásról.

*

Kivonat a keszthelyi vegykiserleti állomás jegyzőkönyvéből.

24		
1892.		
A kézdipolyáni „Venus-forrás“ vizének chemiai elemzése.		
10.000 gramm vízben foglaltatik:		
Szénsavas mész	Ca CO ₃	12.43 gramm.
„ magnesia	Mg CO ₃	13.13 „
„ natrium	Na ₂ CO ₃	2.93 „
„ kalium	K ₂ CO ₃	0.49 „
„ lithium	Li ₂ CO ₃	0.09 „
„ vasálc	Fe CO ₃	1.73 „
Kaliumchlorid	K Cl	0.13 „
Strontiumchlorid	Sr Cl ₂	0.47 „
Aluminiumchlorid	Al ₂ Cl ₆	0.07 „
Jodnatrium	Na I	0.04 „
Kénsavas aluminium	Al ₂ (SO ₄) ₃	0.71 „
Phosphorsavas mész	Ca ₃ (PO ₄) ₂	0.16 „
Siliciumdioxid	Si O ₂	0.92 „
Szabad és félig kötött szénsav		48.20 „
		81.50 gramm.

Az ásványvíz fajsulya: 1.004. Hőmérséklete 10° C.

Ezen elemzési adatok alapján a kézdipolyáni „Venus-forrás“ egyike a kiváló alkalikus savanyvizeknek, mely alkatrészeinek kedvező összetételénél, kellemes üdítő ízénél és jelentékeny szénsavtartalmánál fogva a savanyvizek között méltan első helyet foglal el, s mint gyógy- és borvíz előreláthatólag nagy elterjedtségnek fog örvedeni.

Kelt Keszthelyen, június hó 10-én 1892.

Dr. Csanády Gusztáv,

a vegyeszet tanára,

a keszthelyi vegykiserleti állomás főnöke

Vélemény.

Szerencsés vegyi összetételénél fogva (lásd vegyelemzését) kitűnő sikerrel ajánlható a következő betegségek ellen:

I. Mint égvényes földes víz a gyomor- és bélcsatorna, hólyaghurut és a légzőszervek hurutja, mint nátha, tüdőkatarrhus, gégekatarrhus, rekedtség, kezdő gümőkór, aranyeres bántalmak és köszvény ellen. Mint ilyen megszünteti a gyomornedv túlságos savanyúságát, feloldja a gyomorban képződött nyálkát, megszünteti az émelygést. Természetes, hogy azon bajok, melyek a hurutos állapotokkal összefüggésben vannak, mind javulnak.

II. Rendkívül dus szénsavtartalmánál fogva főleg mint ideggyógyhat, a gyomornedv elválasztását fokozza, fejleszti az étvágyat és émelygéseknél csillapítólag közreműködik.

III. Mint vasas víz a vérszegénység (anaemia) és az ezzel összefüggő betegségek ellen.

IV. Mint dus jód tartalmu víz görvélkór (skrofula), bujakór (sifilis) ellen. Polytonos használata mellett még a golyva is eloszlik.

V. Borral vagy magára kellemes, csipős üdítő ital, a szomjúságot még a lázas betegeknek is erősen csillapítja.

VI. Polytonos használatánál különösen járványos, de igen sok nem járványos betegség is megakadályozható.

Megrendelhető nagyban Szabó Albertnél, kapható üvegenként 3 kr-ával János Gyula kereskedőnél és Mágori Sándor vendéglősnél Kézdí-Vásárhelyt.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Selyem hamisítvány.

Égessünk el egy mintát a venni szándékoltt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödördik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű — szalonnás — lesz és könnyen törlik), lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötétbarna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödördik, csak meggömbül. **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) selyemgyára **Zürichben**, házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szövetéből.

Lakás-változtatás.

Lakásomat és irodámat Kézdi-Vásárhelytt a Nagy József-féle házból a piacz-soron levő Tóth Sámuel-féle ház emeleti részébe helyezvén át, megbízom becses tudomásra kívánom hozni.

Kökössi Károly, ügyvéd.

2-3

Sz. 215. ad. ár. 1892.

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely város árvaszéke ezennel közhirrre teszi, miszerint kézdivásárhelyi lakos Jancsó Károly kereskedő jelen sz. alá beadott kérése következtében kiskoru gyermekeivel közös tulajdont képező felcsernátóni 512. sz. tjkvben levő 2096. hr. sz. 5 hold 400 ööl területű egy testet képező ingatlan a rajta levő rozsz termés fele részével, a kézdivásárhely-kantai 725. sz. tjlbe 805/1 h. sz. 65 ööl a 728. sz. tjlbe 805/2 hr. sz. 65 ööl a rajta lévő csűr és csűrös kerttel ugyan a kézdivásárhely-kantai 725. sz. tjlbe 803/2, 804/1, 804/2. hr. sz. 320 ööl gyümölcsös kert 50 termő és többféle virágfával, a közepén egres és ribizke bokrokkal és veteményes hely a legtöbbet igérőnek nyílt árverésen az 1892. július hó 17-én délután 3 órakor a tanácsház előtt örök áron el fognak adatni. A kikiáltási ár, a felcsernátóni 512. sz. tjlbe 2096, 2097. h. sz. szántónak fele terméssel 1000 frt, a kézdivásárhely-kantai 725., 728. sz. tjlben levő csűrösnek 500 frt, a 725. sz. tjlben levő 803/2, 804/1, 804/2. hr. sz. gyümölcsös és veteményes kertnek 500 frt. Vásárolni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben az árverező biztos kezéhez letenni. A vételért vásárló köteles

az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, bálnapénzének elvesztése mellett, gyámpénztárba helyezni, minthogy addig a szerződések kiállittatni nem fognak.

Kézdi-Vásárhely város árvaszéke 1892. május 28-án tartott üléséből:

Bartók Károly, Balogh János, elnök, közgyám.

Háromszékvármegye alispánjától.

Szám 7962 — 1892.

Pályázati hirdetmény.

A háromszéki és miklósvárszéki volt székely huszár családok által nevelési célra tett alapítványból ez idő szerint két alapítványi hely betöltése és pedig a jogi és a Ludovika akadémiai tanfolyamot hallgatni kívánók részére, a kezelő bizottságnak idei május hó 7-ről hozott határozata és a szabályrendelet 22. §-sa értelmében az 1892/93. évre kezdődőleg félvekenként előre fizetendő évi 240 frt ösztöndíjjal ezennel pályázat hirdettetik azon megjegyzéssel, hogy az ösztöndíj a szak teljes folyamára kiterjed.

Ezen ösztöndíj elnyeréséhez csupán a székely huszár családok fi- és női ágon le származó férfi tagjai jogosultak. Az alapítványi helyekre pályázók kötelesek az ez iránti kérésüket alólírt vármegye alispánjához, mint a kezelő bizottság elnökéhez, 1892. július hó 31-éig beadni.

A kérés felszerelendő:

- a) Kérelmező keresztlevelel, melyben törvényes származása bizonyítva legyen.
- b) A jogi karra nézve valamely magyarhoni főgimnázium vagy főreáltanodában nyert érettségi bizonyítvánnyal.
- c) A Ludovika akadémia nézve valamely gimnázium, reáliskola, polgári iskola vagy ezekkel egyenjogusított egyéb tanintézet IV. osztályának jó eredménnyel történt elvégzéséről kiállított bizonyítvánnyal.
- d) Saját és szülői vagyonára vonatkozó községi előjárósági bizonyítvánnyal.
- e) Arra vonatkozó bizonyítvánnyal, hogy pályázó jogosult volt székely huszár családból származik, mely bizonyítvány a községi előjáróság és azon községi belső huszár családokhoz tartozó választott tag által állítandó ki.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1892. június hó 27.

Tompa Miklós, alispán.

Csuz, köszvény, tagszagatás, fejtájás, csipőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölő a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhítő szer és majdnem minden gyógyszerboltban kapható 40 és 70 krért. Minthogy utánzások léteznek, ennélfogva mindig határozottan

„Horgony-Pain-Expeller“

kérendő.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

Allo m á s o k			Vegyes vonat	Személy-vonat	Gyors-vonat	Allo m á s o k			Vegyes vonat	Személy-vonat	Gyors-vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)					Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)	(érk. ind.)		10.31 12.53		
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.20	7.23	2.48			(érk. ind.)	10.47 12.28	1.18 2.49		
Botfalva	"	4.48	7.47			Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.08 3.47			8.07
Földvár	"	5.07	8.03			Nagy-Enyed	(érk. ind.)	1.35 4.07			
Mogyorós	"	5.26	8.23			Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	2.21 4.40			8.53
Apáczsa	"	5.42	8.37				(érk. ind.)	2.31 4.52			
Köpecz	"	6.02	8.57			Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.08 5.20			
Ágostonfalva	"	6.09	9.04				(érk. ind.)	3.18 5.26			
Alsó-Rákos	"	6.26	9.20			Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.14 6.52			11.01
Homoród	"	6.55	9.46				(érk. ind.)	6.08 7.40			5.30
Kacsa	"	7.12	9.59			Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	10.44 11.51			2.18
Bene	"	7.32	10.20				(érk. ind.)	11.04 12.09			
Erked	"	7.52	10.36			Budapest	(érk. ind.)	6.35 8.40			7.30
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	8.23 8.46	11.03 11.19								
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	8.53	11.29								
Medgyes	(érk. ind.)	10.09	12.37								

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Érvényes a megnyitás napjától.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4:00 d. u. 2:45	Brassó	indul reggel 8:30 d. u. 3:10
Imecsfalva	" " 4:17 " 3:02	Szász-Hermány	" " 8:49 " 3:29
Páva-Zabola	" " 4:34 " 3:19	Prázmár	" " 9:13 " 3:53
Kovászna	" " 4:47 " 3:32	Kökös	" " 9:26 " 4:06
Barátos	" " 5:17 " 4:02	Uzon	" " 9:43 " 4:23
Nagy-Borosnyó	" " 5:33 " 4:18	Kilyén	" " 9:58 " 4:38
Eresztevény	" " 5:52 " 4:37	Sepsi-Szentgyörgy	" " 10:23 " 5:03
Sepsi-Szentgyörgy	" " 6:32 " 5:17	Eresztevény	" " 10:51 " 5:31
Kilyén	" " 6:42 " 5:27	Nagy-Borosnyó	" " 11:13 " 5:53
Uzon	" " 7:00 " 5:45	Barátos	" " 11:42 " 6:22
Kökös	" " 7:18 " 5:58	Kovászna	" " 12:00 " 6:41
Prázmár	" " 7:30 " 6:15	Páva-Zabola	" " 12:13 " 6:53
Szász-Hermány	" " 7:50 " 6:35	Imecsfalva	" " 12:28 " 7:08
Brassó	érk. reggel 8:08 este 6:53	Kézdi-Vásárhely	érk. délután 12:46 este 7:26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.